

Analitički inventar fonda

HR-DAST-376

OBITELJSKI FOND MICHIELI - VITTURI

1407. – 1900.

Ivan Andabak

Split, srpanj 2023.

SADRŽAJ

1. IDENTIFIKACIJA	3
2. KONTEKST	3
2.1. Stvaratelj	3
2.2. Povijest stvaratelja	3
2.3. Povijest arhivskog fonda	4
3. SADRŽAJ I OPIS	4
3.1. Građa fonda	4
3.2. Odabiranje, izlučivanje i rokovi čuvanja	7
3.3. Plan sređivanja	7
4. INVENTURNI POPIS GRADIVA	9

1. IDENTIFIKACIJA

1.1.	Identifikacijska oznaka	HR – DAST – 376
1.2.	Naslov	Obiteljski fond Michieli – Vitturi
1.3.	Klasifikacija	K.3.
1.4.	Vrijeme nastanka	1477. – 1900.
1.5.	Razina opisa	Fond
1.6.	Količina	0,35 d/m
1.7.	Tehničke jedinice	8 knjiga, 1 fascikla

2. KONTEKST

2.1. Stvaratelj Obitelj Michieli – Vitturi

2.2. Povijest stvaratelja

Michieli Vitturi je hrvatska plemićka obitelj iz Trogira. Utemeljila se pod ovim prezimenom sredinom 17. st., kada je Nikola, sin Jerolima Michielija (bračko plemstvo) i Katarine Vitturi spojio naslijeđa, grbove i prezimena dviju obitelji. Katarina je bila sestra posljednjeg muškog potomka trogirskog plemićkog roda Vitturi. Članovi ove obitelji poput i ostalih dalmatinskih i bokeljskih građanskih i plemićkih obitelji bili su istaknuti časnici mletačkih prekomorskih pješačkih postrojba zvanih *Oltramarini*. Kao časnici posebno su se istaknuli rođaci Vicko, Nikola i Jerolim Franjo Michieli Vitturi. U posjedu ove obitelji osim imanja na Braču, u Kaštelima i Trogiru nalazio se i kaštel Vitturi, danas muzej u Kaštel Lukšiću. Jedan od uglednijih članova obitelji iz druge polovice 18. i prve polovice 19. st. bio je Radoš Antun, hrvatski polihistor. Obavljao je različite dužnosti vezane za poljoprivredu pa je tako bio član izaslanstva za poljoprivredu Mletačke Republike, a 1790. imenovan je nadintendantom za poljoprivredu Dalmacije. Pored toga osnovao je *Agrarnu akademiju* u Kaštel Lukšiću, a i sudjelovao je u radu splitskoga *Javnoga gospodarskoga društva*. Pisao je o pravnim odnosima zemljoposjednika i njihovih podložnika, a napisao je i više radova na temu uzgoja

različitih poljoprivrednih kultura poput maslina, duhana, kukuruza i drugih. Smatra se utemeljiteljem znanstvenoga poljodjelstva u Dalmaciji. Osim poljoprivrede bavio se i lokalnom poviješću. Pisao je arheološko – povijesne rasprave o antičkoj Saloni, M. de Dominisu, F. Petriću. Njegov *Ogled o antičkom gradu Saloni* iz 1779. god. jedan je od najranijih pokušaja monografske obrade povijesti i spomenika antičke Salone. Njegov sin Šimun bio je istaknuti autonomaš, od 1853. do 1859. obavljao je dužnost gradonačelnika Splita, a potom dužnost vijećnika u splitskoj općinskoj upravi.

2.3. Povijest arhivskog fonda

Fond se ranije nalazio u privatnom vlasništvu nasljednika obitelji Michieli Vitturi, a 1995. dr. Ante Vitturi ponudio je otkup građe Povijesnom arhivu Split. Nakon što je komisija procijenila kako se radi o vrijednoj građi iznimno bitnoj za proučavanje prošlosti Dalmacije i obitelji Michieli Vitturi građa je otkupljena i formiran je fond pod imenom *Obiteljski fond Michieli Vitturi (OFMV)*. Danas se fond čuva u Državnom arhivu u Splitu i u potpunosti je dostupan javnosti.

3. SADRŽAJ I OPIS

3.1. Građa fonda

Građa fonda je obiteljska knjižnica i sastoji se od osam tiskanih i rukopisnih knjiga i nekoliko dokumenata nastalih u razdoblju između 1477. i 1900. godine.

1. *Appiani Alexandrini Historia* – najstariji dio građe, inkunabula iz 1477. Riječ je o iznimno vrijednom djelu, veoma opsežnom i iznimno dobro očuvanom. Uvez je iz novijeg razdoblja, a posebna zanimljivost djela su pisani komentari i izvučeni citati čitatelja uz rubove tiskanog teksta. Jezik djela je latinski. Dimenzija inkunabule je 20x26 cm, stranice nisu označene brojem.

2. *Memorie, privilegi et gratie di Poglizzani Raccolte dal Signor Governator Gianco Marianouich, per antica stirpe Draxoeuich et genere Tixemirich MDCXLVI* – rukopisna zbirka dokumenata, kaligrafski pisana, nastala 1646. godine. Dokumenti se većinom odnose na starohrvatsku župu Poljica, dok se ostali dokumenti odnose na susjedne gradove zaleđa i priobalja, rodoslovlje guvernera Janka Marijanovića i na povijest poljičke obitelji Dražojević. Privilegije, milosti (gratie), opraštanja (indole), ali i druge dokumente dao je prikupiti poljički plemić i mletački guverner Janko Marijanović, popularno zvan konte Janko. U knjigu je uloženo jako puno truda jer svaki dokument je prijepis izvornika ovjeren od strane pisara i nerijetko sa žigom Mletačke Republike. Time su se sačuvala i imena pisara tadašnje mletačke administracije. Pored njihovih imena knjiga sadrži i imena svih splitskih rektora od 1420. do 1654. godine. Knjiga je pisana latinicom, ali sadrži i nekoliko stranica pisanih hrvatskom ćirilicom, dok je jezik dokumenata talijanski, latinski i hrvatski. Knjiga sadrži izuzetno vrijednu građu za povijest, jezikoslovlje, paleografiju, pečatoslovlje i rodoslovlje. Uvezana je u kožu, sadrži 225 ispisanih stranica, većeg je formata, 21x31 cm.

3. *Istoria dell'Venetia dal 839 fino l'Anno 1407* – rukopis nepoznatog autora, vjerojatno nastao krajem 17. st. Na prvoj stranici se nalazi suhi pečat *Fratelli Michieli*. Riječ je o prijepisu srednjovjekovne mletačke kronike i raznih drugih dokumenata. U uvodu djela navedeni su mletački duždevi s naznakom godine. Iako se u naslovu navodi 1407. godina kao krajnja godina do koje je autor pisao o povijesti Venecije ipak se piše o povijesti do kraja 16. st., točnije 1571. godine. Po svemu sudeći djelo je nadopunjavano s podacima kroz nekakav vremenski period, a možda je i više autora bilo u pitanju. Rukopisi unutar teksta su različiti kao i korištena tinta, a i sama struktura teksta unutar djela je različita i ne prati jedinstveni obrazac. Djelo je pisano latinicom na talijanskom i latinskom jeziku, uvezano u pergamenu manjeg formata, 16x21 cm.

4. Rukopisna knjiga s rodoslovnim podacima, oporukama i drugim ispravama obitelji Michieli Vitturi od 15. do 18. st. Pretpostavlja se kako je rukopis

nastao krajem 18. st. Pojedine preslike izvornika ovjerene su pečatom, a neki od njih su u relativno dobrom stanju i mogu se prepoznati pojedini simboli na pečatu. Zbirka je pisana latinicom, na talijanskom jeziku, uvezen u pergamenu veličine 22x30 cm.

5. Rukopisna knjiga prijepisa raznih dokumenata sa područja Dalmacije od 15.st. do 18. st. Vjerojatno je nastala krajem 18. st., netom prije nestanka Mletačke Republike 1797. U rukopisu se dokumenti ovjeravaju suhim pečatom s likom krilatog lava, simbola Sv. Marka i Mletačke Republike, a takvo što u vrijeme francuske i austrijske uprave je gotovo nemoguće. Djelo je pisano latinicom na talijanskom i latinskom jeziku, uvezeno u pergamenu većeg formata, 21x28 cm.
6. Rukopisna knjiga prijepisa raznih dokumenata obitelji Michieli Vitturi iz 18. st. kada je rukopis i vjerojatno nastao. Kao i u ranije spomenutom rukopisu ponavlja se ista situacija s mletačkim pečatima. Posebnost je jako lijepo očuvan suhi pečat grada Trogira. Rukopis je pisan latinicom na talijanskom jeziku. Većeg je formata, 22x31 cm, a uvezen je u tvrdi karton.
7. *Storia delle cose successe in Dalmazia della disoluzione del Veneta governo aristocratico fino all'ingresso delle armi de S. M. Francesco Il Imperatore e Rege del Conte Rados Antonio Michieli Vitturi* – rukopis Radoša Antonia dovršen 1. 12. 1812. godine. Autor piše o prilikama u Dalmaciji nakon propasti Mletačke Republike 1797. Na kraju rukopisa uvezan je manji tiskani svezak istog autora pod imenom *Il trifono della vera religione*, tiskan u Splitu 1814. u tiskari Giovannija Demarchija. U prilogu su i dva soneta na talijanskom jeziku, jedan iz 1815. posvećen svećenstvu splitske metropolije, drugi iz 1816. posvećen Franji I. Habsburgu antinapoleonskog sadržaja. Oba su tiskana u Splitu. Rukopis je objavljen prvi put 1883. u *Bullettino di archeologia e storia dalmata / Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku*. Djelo je pisano latinicom, na talijanskom jeziku. Na pojedinim mjestima u tiskanim dodacima nalaze se i citati iz Biblije pisani latinskim jezikom. Knjiga je manjeg formata, 14x20 cm, uvezana u kožu, stranice nisu označene brojem.

8. *Rječnik latinsko – hrvatski* – autor i urednik rječnika je Mirko Divković. Rječnik je tiskan 1900.

9. Razno – u jednoj fascikli nalaze se 4 dokumenta, od toga dva dopisa, jedan bakrorez i jedna ceduljica pronađena u koricama pergamene knjige pod rednim brojem 3., *Istoria dell'Venetia dal 839 fino l'Anno 1407*. Na ceduljici je navedena 1642. godina, dok se u tekstu ceduljice spominju količine žita, ovčetine, janjaca, panjeva. Pored toga spominju se imena i prezimena pojedinaca, kao i grad Dubrovnik. Nažalost ceduljica je oštećena pa je teže shvatiti puni kontekst. Prvi dopis je bio umetnut u rukopisnu knjigu prijepisa raznih dokumenata o Dalmaciji (knjiga br. 5). Na dopisu je naveden datum, 30. travnja 1842., a tekst dopisa se odnosi na gradnju marine u Splitu i naslovljen je na kapetaniju okruga Split. Tekst je pisan talijanskim jezikom. Drugi dopis je bio umetnut u knjigu *Memorie, privilegi et gratie di Poglizzani* (knjiga br. 2) zajedno s bakrorezom iz 18. ili 19. st. na kojem je prikazan austrijski car i posljednji car Svetog Rimskog Carstva Franjo II. Poviše njegovog prikaza otisnute su riječi himne, tzv. Carevke, *Gott erhalte Franz den Kaiser* (Bože, čuvaj Cara Franju). Sam dopis je iz 1854. godine, a riječ je o dodjeli medalje. Vojni veterani austrijskog rata s Talijanima iz 1848. iz udruženja ratnih vojnih invalida *Kopal* dodjeljuju medalju članu obitelji Michieli Vitturi.

3.2. Odabiranje, izlučivanje i rokovi čuvanja

Za arhivsko gradivo ovoga fonda nema odabiranja i izlučivanja. Predviđeno je za trajno čuvanje.

3.3. Plan sređivanja

Pri sređivanju gradiva primijenjeno je načelo prvobitnog reda. Arhivska građa se sastoji od knjiga različitog tipa, od inkunabule do rukopisnih

knjiga i jednog rječnika. Knjige su složene kronološki. Unutar građe se nalazi i manji broj spisa složeni također kronološkim redom.

INVENTURNI POPIS GRADIVA

Identifikacijska oznaka	Naziv – vrsta arhivskog gradiva	Vrijeme nastanka	Tehnička jedinica
1.	Knjige	1477.	Kutija 1.
1.1.	<i>Appiani Alexandrini Historia</i> inkunabula – latinski jezik, latinica		
1.2.	<i>Memorie, privilegi et gratie di Poglizzani Raccolte dal Signor Governator Gianco Marianouich, per antica stirpe Draxoeuich et genere Tixemirich MDCXLVI</i> kaligrafska rukopisna zbirka dokumenta – latinski, hrvatski i talijanski jezik, hrv. ćirilica i latinica	1646.	
1.3.	<i>Istoria dell'Venetia dal 839 fino l'Anno 1407</i> rukopisni prijepis srednjovjekovne mletačke kronike – latinski i talijanski jezik, latinica	17. stoljeće	Kutija 2.
1.4.	Rukopisna knjiga s rodoslovnim podacima, oporukama i drugim ispravama obitelji Michieli Vitturi od 15. do 18. st. talijanski jezik, latinica	18. stoljeće	
1.5.	Rukopisna knjiga prijepisa raznih dokumenata s područja Dalmacije od 15.st. do 18. st. latinski i talijanski jezik, latinica	18. stoljeće	
1.6.	Rukopisna knjiga prijepisa raznih dokumenata obitelji Michieli Vitturi iz 18. st. talijanski jezik, latinica	18. stoljeće	Kutija 3.

1.7.	<p><i>Storia delle cose successe in Dalmazia della disoluzione del Veneta governo aristocratico fino all'ingresso delle armi de S. M. Francesco II Imperatore e Rege del Conte Rados Antonio Michieli Vitturi</i></p> <p>rukopis Radoša Antuna o prilikama u Dalmaciji nakon propasti Mletačke Republike 1797. – talijanski i latinski jezik, latinica</p>	1.12.1812.	
1.8.	<p><i>Rječnik latinsko – hrvatski</i></p> <p>rječnik Mirka Divkovića – hrvatski i latinski jezik, latinica</p>	1900.	
2.	Spisi		
2.1.	ceduljica – latinski jezik, latinica	1642.	
2.2.	bakrorez Franje II. – njemački jezik, latinica	18./19. stoljeće	
2.3.	dopis o izgradnji marine u Splitu – talijanski jezik, latinica	1842.	
2.4.	dopis o dodjeli medalje – njemački jezik, latinica	1854.	